СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIII. Ч. 302. Джерзи Сіті, Н. Дж., второк, 29. грудня, 1925. VOL. XXXIII. No. 302. Jersey City, N. J., Tuesday, December 29, 1925. THREE CENTS

Властителі копалень розвели агітацію за сейчасовим поворотом майнерів до праці.

НЮ ЙОРК, 26. грудня. — Властителі копалень твердого вугля подали до ґазет платні оголошення, в яких вони завзивають страйкуючих майнерів, щоби вони сейчас вертали до праці, як лишень почнуться переговори з їх представниками.

Представники майнерської юнії видали сейчас до страйкарів осторогу перед сею агітацією, закликуючи майнерів до страйкования так довго, поки самі члени юнії не рішуть своїми голосами вертати до праці.

Томас Кенеді, секретар-скарбник майнерської юнії, остеріг знова майнерів перед акцією римсько-католицьких священиків, які собі взялися посередничити в страйку, але на се не мають ніякої повновласти. Кенеді каже, що заява сих священиків, що вони представляють 85 процентів майнерів, є неправдива. Він каже, що неправдою є, немовби майнери хотіли сейчас вертати до роботи; вони хочуть вертати, але лишень добувши собі гідні умови праці.

ПРЕЗИДЕНТ БУДЕ ПРОСИТИ ВІД КОНГРЕСУ ФОНДІВ НА РОЗОРУЖНУ КОНФЕРЕНЦІЮ.

ВАШИНГТОН, 26. грудня. — Хоча президент Кулидж рішився не просити конгресу о дозвіл на висланнє представника на розоружну конференцію, яку скликує Ліга Народів до Женеви на середину лютого, мимо сього він рішився просити від конгресу ухвалення відповідних фондів на кошти сеї висилки.

Президент уже почав вирабляти листу американських делегатів. Межи першими кандидатами на членів делегації є секретар торговлі Гувер та сенатор Бора. Здається, президент задумує вислати велику делегацію.

КЛОПОТИ УРЯДУ З ФАРМЕРАМИ.

ВАШИНГТОН, 26. грудня. — Президент Кулидж відбув зі секретарем торговлі та рільництва довшу конференцію щодо програми рільничого законодавства, яке президент мавби предложити конгресови до ухвалення.

Як видно з рішень сеї конференції, уряд робить значні уступства фармерам, щоби їх собі зєднати для своєї партії. Уряд має занятися межи иншим організацією надзвичайно великих зборів рільничих продуктів. Затe уряд не хоче приняти за свій обовязок домагання фармерів з кукурудзяного пояса, щоби уряд установляв ціни на всі рільничі продукти.

СТАРИННІ ІНДІЯНИ МАЛИ ЗНАМЕНИТИЙ КАЛЕНДАР.

КЕЙМБРИДЖ, Месечузетс, 27. грудня. — Др. Герберт Спинден, професор Гарвардського университету, відгадав загадку знаменитої рахуби часу, якої вживали якої пітвісячки літ до христіянської ери американські червоношкірі Індіяни племени Маяс.

Сі Індіяни жили в середній Америці. З часів їх високого культурного розвою осталися до наших часів камінні написи-календарі, які отсе згаданому професорови вдалося відчитати й пояснити. Календар опирав поділ часу на кружлянню планети Венери, і тому він ділить час докладнійше, як наші календарі, що опираються на обороти сонця й місяця.

ПОЖАР ВЕЛИКОГО ВІТРИЛЬНОГО КОРАБЛЯ.

ПОРТЛЕНД, Мейн, 27. грудня. — Недалеко від сього порту займився на морю шести-щогловий вітрильний корабель „Едвард Лоренс". Корабель, котрий збудовано в 1908. році коштом 150,000 долярів, а котрий мав 320 стіп довжини та 3,350 тон містоти, займився з невідомої причини. Проти огню завзято боролася залога корабля, а відтак наспівші їм на поміч лодка морської пожарної сторожі та лодка прибережної сторожі. Мимо сього корабель згорів, бо сильний вітер та лютий мороз не давали добре його ратувати.

ЖИДИ СВАРУТЬСЯ ЧЕРЕЗ ХРИСТА.

НЮ ЙОРК, 27. грудня. — Нюйорський рабін др. Вайз виступив кілька днів тому з промовою про Христа, в котрій взивав Жидів, щоби вони вже наконець перестали вживати Ісуса Христа мітичною (казочною) постаттю. Він говорив, що Жидам треба вже з тим погодитися, що Христос справді жив.

Сі слова викликали проти рабіна страшну бурю протестів. Організація православних рабінів сейчас виступила з протестом проти сеї заяви свого товариша; рабіни закидали Вайзови, що він ширить серед Жидів христіянство, бо каже їм приймати науку Христа. На сю заяву відповів і сам Вайз і другі Жиди, що він такого не думав та що рабіни його слова перекрутили; мимо сього Вайз зрезиґнував з уряду голови палестинського комітету, щоби голословством не шкодити збіркам на кольонізацію Палестини, яку веде сей комітет.

Минувшої неділі велике число христіянських проповідників та жидівських рабінів говорило про сю аферу Вайза. Один рабін говорив, що Жиди не можуть приняти христіянської науки про божество Христа, але можуть приняти моральні навчання Ісуса. Другий рабін доказував, що Христос усе остався вірний жидівству.

ГОЛОС РІДНОЇ ЗЕМЛІ.

ДОРОГІ ЗЕМЛЯКИ!

НАБЛИЖАЄТЬСЯ СВІТЛИЙ ПРАЗНИК РІЗДВА ХРИСТОВОГО. В ЧАСІ, КОЛИ ВИ ТАМ А МИ ТУТ ЗАСЯДЕМО ДО СВЯТОЇ ВЕЧЕРІ, ПРОСИМО ВАС О ОДНО: НА ХВИЛЬКУ ПОЛИНЬТЕ ДУМКОЮ ДАЛЕКО — ГЕНЬ ЗА МОРЕ, У РІДНИЙ МНОГОСТРАДАЛЬНИЙ КРАЙ, ДЕ ЛЕЖАТЬ КОСТИ ВАШИХ ПРЕДКІВ.

СУМНА БУДЕ У НАС СЬОГО РОКУ СВЯТА ВЕЧЕРЯ. ІЗНЕМІГСЯ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОД, ВИСНАЖЕНИЙ ДО КРАЮ. ТА БІЛЬШЕ ЯК МАТЕРІЯЛЬНИМИ НЕДОСТАТКАМИ І ЗЛИДНЯМИ ТРИВОЖИТЬСЯ ВІН БУДУЧНОСТЮ МОЛОДОГО ПОКОЛІННЯ.

ІСТНОВАННЄ РІДНОЇ ШКОЛИ ЗАГРОЖЕНЕ. ІЗЗА ГОЛОДОВОЇ КАТАСТРОФИ І ПОЛЬСЬКОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ПОЛІТИКИ, А СЛІДОМ ЗА СИМ І ВИСНАЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА, В КАТАСТРОФАЛЬНИЙ СПОСІБ ЗМЕНЬШИЛАСЬ ЖЕРТВЕННІСТЬ СТАРОГО КРАЮ. СТОЇМО ПЕРЕД КОНЕЧНОСТЮ ЗАМКНЕННЯ ДЕЯКИХ ПРИВАТНИХ УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ. ТОМУ НЕОДНА ДИТИНА БУДЕ СУМНОЮ ПРИ СВЯТІЙ ВЕЧЕРІ. ВОНА НЕ ЗНАЄ, ЧИ ВЕРНЕТЬСЯ ЩЕ ДО УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ...

ДОРОГІ БРАТТЯ І СЕСТРИ: — ВИ КІСТЬ З НАШОЇ КОСТИ, КРОВ З НАШОЇ КРОВИ. ЯКЩО У ВАШИХ СЕРЦЯХ ЖЕВРІЄ ЩЕ ЛЮБОВ ДО МАЛИХ, БОСИХ СЕЛЯНСЬКИХ І ДО ОБДЕРТИХ, БЛІДИХ РОБІТНИЧИХ ДІТИЙ УКРАЇНСЬКИХ, ТО НЕ ЖАЛУЙТЕ НІЯКОЇ ЖЕРТВИ А ПОМОЖІТЬ РІДНІЙ ШКОЛІ У ВЕЛИКІЙ ПОТРЕБІ.

ПРИЗНАЧІТЬ ВСЮ КОЛЯДУ І ВСІ ЗБІРКИ МІСЯЦЯ СІЧНЯ НА РІДНУ ШКОЛУ! ПРИСТУПАЙТЕ САМІ З ЧЛЕНИ ТОВАРИСТВА І ПРИЄДНУЙТЕ РІДНИХ І ЗНАКОМИХ!

МИ ВІРИМО, ЩО ПРИ ДОПОМОЗІ НАШИХ ЗАМОРСЬКИХ БРАТІВ І СЕСТЕР НЕ ТІЛЬКИ ЗБЕРЕЖЕМО НАШІ ДОТЕПЕРІШНІ НАДБАННЯ НА ПОЛІ ШКІЛЬНИЦТВА: 26 НАРОДНИХ ШКІЛ, 11 ЗАХОРОНОК, 5 УЧИТЕЛЬСЬКИХ СЕМИНАРИЙ, 11 ГІМНАЗІЙ, 4 БУРСИ, 1 ТОРГОВЕЛЬНУ ШКОЛУ, 1 ТКАЦЬКУ, 4 ФАХОВІ ДОПОВНЮЮЧІ ШКОЛИ, 1 КУРС ТЕРМІНАТОРІВ, КУРСИ НЕГРАМОТНИХ І ЧИСЛЕННІ КУРСИ УКРАЇНОЗНАВСТВА, — АЛЕ І ПОШИРИМО ДІЯЛЬНІСТЬ РІДНОЇ ШКОЛИ. СЕ НАШ НАЦІОНАЛЬНИЙ ОБОВЯЗОК. ПІВ МІЛІОНА УКРАЇНСЬКОЇ ДІТВОРИ АБО ЗОВСІМ ПОЗБАВЛЕНА НАУКИ В ШКОЛІ АБО ХОДИТЬ ДО ЧУЖИХ ШКІЛ. МИ МУСИМО ДАТИ ЇЙ РІДНУ УКРАЇНСЬКУ ШКОЛУ!

ГОЛОВНА УПРАВА УКРАЇНСЬКОГО ПЕДАГОГІЧНОГО ТОВАРИСТВА РІДНА ШКОЛА:

БР. ЯНІВ, голова; (Печать). АНТІН ГАВРИЛКО, секретар.

МІЖНАРОДНИЙ КОНҐРЕС БІБЛІОТЕКАРІВ.

Останній конґрес бібліотекарів та бібліофілів був у 1923 р. у Парижі, — найблищий буде в 1926 р. у Празі, від 28 червня до 3 липня. Такий конґрес має в нинішних часах не характер зїзду спеціялістів, а загальнокультурне значіння. Повоєнна скрута витворила голод книжки і незвичайно великі трудності її виміни. Конвенція з 1886 р. щодо виміни урядових та наукових публікацій між державами є нині невистарчаюча. Виринає питання, чи бібліотеки не могли би обмінятись примірниками зайвих книжок, а також і практичними в ріжних бібліотеках, і чи бібліотеки не згодились би на фотографію рідких примірників. Також справа заснування цілої сіти нових бібліотек стане предметом нарад такого конґресу. Конґрес буде звязаний з виставкою міжнародного характеру, де будуть моделі ріжних істнуючих бібліотек, зразки рідких видань, колекція „екслібрісів" з давних та старих творів, діточих видавництв, пляни внутрішньої організації бібліотек. Усі фахові, без огляду на національність, можуть взяти участь у цьому конґресі і користуватися рідною мовою при помочі перекладчиків. Найважніщі реферати будуть перекладені щонайменше на французьку, англійську, німецьку та російську мову.

ЗАСУД О. ЙОСИФА ЗАЦЕРКОВНОГО.

Львівський суд суддів присяглих засудив дня 21. листопада на два роки тюрми о. Йосифа Зацерковного, пароха Водник, бобрецького повіту. Обвинувачувано його на основі доносу вчителя Поляка, що він з пімсти намовив в листопаді 1918 року українських жовнірів, щоб вони вбили сина того вчителя.

НОВІ ВИСТУПИ ПІДДУБНОГО

Українці міста Джерзи Сіти й околиці будуть мати нині нагоду бачити борбницький виступ відомого силача українського роду Івана Піддубного. Виступить він в вівторок, дня 29. грудня, до боротьби проти литовського шампіона Джова Комара. Боротьба буде в Ґвайт Іґел Гол, 355 Нюарк Евеню. Початок о годині 8. минут 15. Буде там теж боротися відомий польський шампіон Владек Збишко.

В середу Піддубний буде боротися в Пасейку, Ню Джерзі, в Польськім Народнім Домі, 3 Монров стріт, проти англійського шампіона Гарі Стівенса. Там теж виступить Владек Збишко.

ЖАЛІБНА КРАСКА.

Жалібна краска в Америці, Европі й Японії є чорна. В инших краях є для тої цілі ріжні красти. Так прим. жалібною краскою в Сирії є голуба, в Єгипті жовтава (краски сухого листя), в Абисинії сіра або попеляста. В Індіях вибрали собі для тої цілі червону, в Китаї білу. Кождий край є при думки, що має оправдану причину для такого доборy краски. Італійський часопис „Італія місіонарія" пише, що синя краска на небі означає, що до неї відходять душі померших, жовта як сухий листок означає кінець життя, сіра то порох, у який перемінюються тіла небіщиків, червона — так спалюються земські пристрасти, біла то чистота вічного життя а чорна означає, що улюблена людина не бачить уже денного світла.

ДВІ ПЕСИ В РОСІЙСЬКИХ ТЕАТРАХ.

А. Луначарнський, комісар народньої освіти С. Р. С. Р., що нераз уже пробував своїх сил як письменник, написав нову песу „Отрута", яку виставив одночасно академічний театр у Ленінграді та „Драм. театр" у Москві. Песа у Ленінграді не мала успіху. Автор вибрав сміливий сюжет з сучасного радянського життя, зробивши героєм песи радянського комісаря, якого син невдоволений пануючою атмосферою, йде против свого батька. Один представник чужинецької держави приготовляє на комісаря змову і при помочі одної дівчини, в якій кохається син комісаря, хоче його отруїти. Син в останній момент, маючи докори совісти, признається батькові у всьому і батько всіх арештує. Ще більшою невдачею була спроба „Моск. Художественного Театру" переробити на сцену відомий великий роман Андрея Белого „Петербург", при допомозі особистій автора. Рецензант „Ізвестій", признаючи незвичайні зусилля акторів та режісера, дійшов висновком, що все це було — надаремне!

СКІЛЬКІСТЬ РОБУЧИХ ДНІВ У РІЖНИХ КРАЯХ.

Як виказує статистика, найменше працюють мешканці Індій — а саме лише 267 днів. Потім слідує Канада 270 робучих днів. За нею йде Шотляндія з 275 днями, Англія 278, Портуґалія 283, Естонія 290, Італія 298, Бельгія, Бразилія, Люксембург 300, Франція, Фінляндія, Німеччина й Норвеґія 302, Швеція 304, Ірляндія 305, Зеднинені Держави 306, Голяндія 308 робучих днів. Годиться тут зазначити, що в Польщі горожане примушені святкувати крім календарних свят ще й патріотичні шопки.

Заповідають, що Америка буде керманичем розоружної конференції.

ЖЕНЕВА, Швайцарія, 27. грудня. — В кругах Ліґи Народів заповідають, що Злучені Держави будуть головним чинником і керманичем на міжнародній розоружній конференції, яку скликує Ліґа Народів на другий рік.

Тут говорять, що Америка мати-ме підперте південно-американських републик і малих европейських держав.

З уваги на те, кажуть, Америка може надати напрям цілій конференції і повести її по свому та довести до вирішень по американським засадам.

ІТАЛІЙЦІ НЕ ВІРЯТЬ В РОЗОРУЖНУ КОНФЕРЕНЦІЮ.

РИМ, 27. грудня. — Італійська фашістська преса не одушевляється плянами розоружної конференції.

Вона вказує на її непрактичність в Европі з уваги, що там нема рівноваги між державами. Деякі ґазети навіть домагаються що побільшення італійської сухопутної армії і воєнної фльоти, кажучи, що се буде найкрасше забезпеченнє мира.

ТУРЕЧЧИНА Й АНГЛІЯ.

ЛОНДОН, 27. грудня. — Англійський ліберальний редактор Дж. А. Спендер, котрий тепер пробуває в Туреччині, телеграфує, що Туреччина готується до війни проти Англії ізза Мосула.

Він каже, що страта Мосула підірвала авторитет Мустафи Кемала паші і тому, щоб ратувати свою повагу, він готовий рішитись на війну.

ПРО СОВЕТСЬКУ ПОМІЧ ТУРЕЧЧИНІ.

ЛОНДОН, 27. грудня. — З Анґори, столиці Туреччини, повідомляють, що в російсько-турському договорі російське советське правительство прирікає допомогу Туреччині у випадку війни.

ДО БОЛЬШЕВИКІВ.

ВІДЕНЬ, 26. грудня. — З Минска, столиці Білоруси (під Росією), повідомляють, що бувший голова білоруського національного правительства Цвікевич і бувший представник того правительства в Литві, Воронко, заявили російській большевицькій владі, що хотять перейти на її сторону і вернутись домів та що большевики приняли вже їх предложенне.

НІМЕЧЧИНА І ЛІҐА НАРОДІВ.

БЕРЛІН, 27. грудня. — Німецьке правительство внесе зголошенне до Ліґи Народів в першій половині січня, 1926.

Ліґа Народів, як кажуть, скличе спеціяльний Збір в березні і тоді прийме Німеччину в члени.

ЛЮДЕНДОРФ ЗА ПРОҐІБІЦІЄЮ.

БЕРЛІН, 26. грудня. — Ґенерал Ерих Людендорф заявив, що Німці повинні зачати пропаґанду за проґібіцією, а найліпшим засобом до сього вважає учення дітий по школах про шкідливість алькоголю для людського орґанізму.

ХОЧЕ ЛУЧИТИ ФРАНЦІЮ З ІТАЛІЄЮ.

РИМ, 27. грудня. — Тутешня ґазета Рома Фашіста пише, що фашісти не хотять італійської імперії, але обновлення старої римської імперії і тому хотіли би влучити до неї і Францію. На володаря сеї імперії хоче та ґазета Муссолінія.

ВОРОШІЛОВ ПРОТИ КАМЕНЄВА.

МОСКВА, 26. грудня. — Російський комісар війни Клим Ворошілов осудив на тутешньому комуністичному зїзді Леона Каменєва за те, що на спілку з Гришею Зіновєвом верховодить у „політ--бюрі" партії і в цілій партії та накидує їй свою волю, не зважаючи на те, що більшість партії з ними не погоджується.

СКАСОВАННЄ 8-ГОДИННОГО ДНЯ ПРАЦІ В РОСІЇ.

ЖЕНЕВА, Швайцарія, 26. грудня. — Міжнародне бюро праці Ліґи Народів оголосило звідомленне про скасовання 8-годинного дня праці в Росії.

Се звідомленне говорить, що „совнарком" видав декрет, яким дозволяє довшу працю для сільських і міських робітників і зелізничої та почтової служби.

ЧІЧЕРІН І НІМЕЦЬКІ МОНАРХІСТИ.

БЕРЛІН, 25. грудня. — Перед виїздом в Росію советський комісар закордонних справ Чічерін був на обіді у німецького міністра війни ґенерала Зехта, відомого провідника німецьких монархістів і крайного ворога комуністів.

Вони говорили про міжнародну політику і про відношення між Німеччиною і Росією.

В тутешних дипльоматичних кругах ся гостина викликала счудованне не лише тому, що дипльоматичні представники звичайно говорять з головами правительств і міністрами закордонних справ а не з міністрами війни, а ще більше ізза сього, що представник комуністичної влади пішов на розмову до провідника монархістів, а великого ворога комуністів.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918

SUBSCRIPTION RATES		ПЕРЕДПЛАТА	
Three cents a copy.		Поодинока число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

В Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

АКЦІЇ ЗЕМЕЛЬНОГО БАНКУ ГІПОТЕЧНОГО У ЛЬВОВІ

Дальше закупили акції Земельного Банку Гіпот. у Львові:

ШИКАГО, ІЛЛ. Члени Товариського Клюбу: др. Володимир Сіминович $30, о. Николай Сіминович $5, др. Мирослав Сіминович $30, Михайло Белеґай $10, Василь Музика $10, по $5: др. Осип Назарук, Роман Смук, о. Филимон Тарнавський, Василь Цимбаліст, Богдан Пелехович, Михайло Швець, Іван Барабаш. Разом за $120.

КЕНОНСБУРҐ, ПА. Іван Чопак $5.

ДЖОЛІЄТ, ІЛЛ. Михайло Болехівський $5.

САВТПОРТ, КОНН. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 84 У. Н. С., $10.

БРУКЛИН, Н. Й. Тов. ім. Богдана Хмельницького, від. 22 У. Н. Союза, $25.

ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ. о. М. Кінаш $10.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ. Іван Стек і Микола Шийка по $5.

ТОЛІДО, О. Дмитро Бобак і Михайло Корнова по $5.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Михайло Микитович $10.

ГАРТФОРД, КОНН. Через місцеве Обєднання $95, а то: о. Михайло Кузів $25, Єфрем Данилів $25, Дмитро Каганюк $10, а по $5: Петро Зварич, Захарко Процик, Василь Мовчук, Микола Хорнат, Василь Салецький, Петро Драпяк і Дмитро Кузмінський.

—o—

Всі повисші товариства і особи вислали гроші на акції Земельного Банку Гіпотечного у Львові через:

OBYEDNANNYE, 847 N. FRANKLIN ST., PHILADELPHIA, PA.

ЯК РОЗГОЛОШУЮТЬСЯ КРАЇ

Нюйорська ґазета Таймс пише, що чехословацький уряд вислав в Малу Азію спеціяльну археольоґічну комісію для розкопування місць славних колись осередків старої культури. З того приводу ґазета подає довшу статтю, в котрій говорить про те, як розголошуються народи.

На думку сеї ґазети, яка певно знає добре настрій Американців, подібні поступки зі сторони європейських народів звертають на себе увагу всего світа та причиняються до розголошення доброго імени краю більше, як найрозумнійші розвязки нутрішних питань такого краю.

Ґазета каже, що для сеї цїли служать всі коштовні виправи, розсліди на північнім бігуні, лети довкола світа, в котрих нібито ходить о наукові цїли, а на ділі передовсім розголошується на добре народ, що сього доконує. Вона звертає увагу на те, що портуґальський летун, котрий добився до Японії, має більше місця в ґазеті, як яканебудь подія в Портуґалії. Норвежці розголосилися подорожами Нансена, Амундсена й Свердрупа. Другі народи прославилися своїми письменниками, а ще инчі своїми атлетами. Малу Данію знають через її літературного критика Джорджа Брандеса, Норвеґію за її Ібсена, Бєрнсона, Гамсуна, Швецію за її Стріндберґа й Сельму Ляґерлеф, а Фінляндію через її непобідимого бігуна Нурмі.

Ґазета сього не подала, що державні народи тому власне стараються всіми силами затерти сліди поневолених ними народів, щоби їх імени не згадувано навіть у ґазетах світа. Тому Польща закриває з приводу процесу Штайґера всі зізнання Ольшанського, і тому Москва розголошує перед світом свої шахістичні турніри, але рівночасно закриває, що Боголюбів, котрий виграв сей турнір, по національности Українець.

ПОБІДА В ПРОГРАНІЙ

Нарешті по кількомісячним завзяттю властителі копалень твердого вугля згодилися взяти участь у нових переговорах з представниками страйкуючих майнерів. На сей вівторок назначене перше засідання конференції представників обох сторін, яке зірвано було ще в вересни.

Який буде конець сих нарад, ніхто з гори сказати не може. Можливо, що страйк уже скоро скінчиться, але можливо, що він ще дальше потреває. Поки не почнуться наради, тяжко навіть сказати, на якому становищи стануть властителі, які тепер є тою стороною, від якої залежить успіх сих переговорів.

Самий факт переговорів показує, що властителі чують, що їх становище перед американською суспільностю сильно ослаблене. Ослабило їх те, що вони вперто відкидали всякі заходи до переговорів, що вони відправляли з нічим і самих майнерських юнійних представників, і мейорів міст вуглевої околиці, і римо-католицьких священиків та протестантських проповідників, що заявляли свою охоту посередництва, і пенсилвенійського ґубернатора Піншо. Ся їх тактика дозволила майнерській юнії доказати суспільности, що винуватими за довге тревання страйку є головно властителі. Щоби збити сей закид проти себе, властителі нарешті рішилися на переговори.

Умовляючися за сі переговори, властителі вимовили собі від представників майнерів, що плян ґубернатора Піншо не буде одинокою підставою переговорів; представники страйкарів згодилися не наставати на плян Піншо, а дозволити кождій стороні предложити такий плян, який вона вважає за практичний. З сього моглоби здаватися, що ґубернатор Піншо потерпів невдачу, коли обі сторони перед самою конференцією немовби відпекалися його пляну. На ділі се, що переговори нарешті навязано, є заслугою передовсім ґубернатора, бо якби властителі не були задякалися того, що ґубернатор Піншо збирається в стейтовій леґіслятурі перевести закони проти [illegible] вугляні барони були б із публичної опі-

ПРОФ. ДР. СТЕПАН СМАЛЬ-СТОЦЬКИЙ

(В 40-літні роковини громадянської діяльности).

—o—

Пробудитель Буковини.

На цілих трийцять літ до війни найвизначніщим громадянським діячем на буковинській Україні був професор черновецького університету др Степан Смаль-Стоцький. Своєю всесторонною діяльністю і своїм суспільним становищем держався він цілий час на першому місці, надавав тон українському життю і оставив свого духа печать на цілому поколінню Українців на Буковині. Ніхто иньший не зумів так всеціло покласти свої здібности і своє високе соціяльне становище в службу свого народу, і то в службу зовсім безкористну. Бож, прийшовши до краю професором університету, отже на найвисшому, як на дані обставини, щаблі суспільної гідности, він був завсіди в ролі даючого, несподіваючись від народу нічого в заплату за свою працю. Маючи запевнений матеріяльний бит і соціяльну ранґу, він працював цілком безплатно, не так як заводові політики за зиски. Йому був отворений вступ до найвисших кругів з одного боку, а з другого боку отворив він собі своєю народною працею вільний вступ до сердець широких мас свого рідного народу. Його найбільша заслуга і чудотворна сила була в тім, що він серед крайно невідрадних обставин, серед кромішньої духової тьми свого народу й при цілковитім браку української інтеліґенції, зумів промостити дорогу до систематичної орґанізації свого народу. Треба було професорові університету братися за найчорніщу й найнизшу роботу, себто починати з долини, від ґрунту, щоби покласти підвалини під орґанізацію українського народу на Буковині і то на всіх ділянках культурного життя як: просвіта, господарка, політика, церква і т. п. Як довголітний наочний свідок і скромний співробітник цього великого мужа спробую подати хоч маленьку одробинку з його всесторонної діяльности як барвінковий листок до вінця невмиручої заслуги піднесеного йому цілим українським світом з нагоди сповнення 40 літ його народної і наукової праці.

Просвіта.

Насамперед і з найбільшою енрґією кинувся був проф. др Смаль-Стоцький на прогнання духової темряви, що царила неподільно над буковинським українським народом. Хоч примус шкільний істнував ще від 1867-го року, то на ділі дуже мало причинився він до зменшення анальфабетизму, через те, що школи якось функціонували так начеб були в безустанній пасивній резістенції. Молодь по шістьох літах „примусового" ходження до школи виходила з тої школи такоюж неграмотною, якою до неї заходила. Упертою довголітньою працею проф. Смаль-Стоцький створив був на Буковині найкращу українську шкільну систему, якою не могла була почванитися ніяка частина української землі. В горі, в правительственних кругах, що мали рішаюче слово про шкільництво в краю, мусів він своїми політичними арґументами доказати, що українська школа конче потрібна, а своїми науковими арґументами довести, яка саме має бути українська школа. Знов в низу в народі мусів агітувати, щоб дати народові найпростійші елементи просвіти і спонукати його, щоб він жадав своєї школи. Це робив він дорогою основання читалень по селах, про які перед тим ніхто не чув. На цьому полі наш вельми шановний Ювилят розвинув таку небувалу енергію, що відвідав і особисто відтворив „читальню" буквально по всіх селах. При ріжних сільських поїздок доводилося перенести иноді і найгірші прикрости сполучені з небезпекою для здоровля і життя, покажу тільки на двох примірах, а таких були сотки.

Так після заснований читальні в мойому рідному селі Вовчинцях, коли везли професора до стації серед мартової сніговиці, фіра з кіньми посовгнулася на сільськім мості і впала з дорогим гостем в яр. Цим разом професор вийшов з до нитки замоченим убранням і здоровою перестудою. Розуміється вороги з цього приводу розпускали найстрашніщі поголоски. Та ентузіястичний культурник з цього собі нічого не робив а вперто оснував дальше читальні. І так в иньшому селі серецького повіту, в Рогошештах, говорив він на вільному повітрю на січневому морозі і перестудився здорово, дістав запалення легких і мусів кілька місяців лічитися. Так то взяло йому десятки літ мозольної праці нім він виховав собі кадри просвітних робітників, що продовжали його апостольську діяльність, вже з меньшими трудами.

Господарка.

Сюди зачислюємо весь економічно-фінансовий стан нашого народу. Проф. Смаль-Стоцький знайшов господарський стан буковинських Українців, себто селян, на дуже низькому щаблі. Правда, на Буковині ніґде не було такого застрашаючого убожества як в Галичині, але примітивна господарка вела неминучо до зубожіння. Передовсім село прямо потопало в лабетах жидівської лихви. Хоч село було джерелом зиску для всіх, воно само ниділо від браку рухомого гроша, браку чесного банку, де би воно в потребі, за умірковани процент могло зичити гроший. Тут знов завдяки довголітній праці професора Смаль-Стоцького повстали райфайзенки в кождій українській громаді, гріш людський лишався по селах і для їх користи, лихва зникла, люди поліпшили засіви, хів худоби позаводили крамниці, спілки збуту худоби і иньших продуктів сільського господарства. Українці дістали смак вищої цівілізації і радо ступили на власну дорогу до неї.

Політика.

З народом бідним і темним і надто не зорґанізованим не можна провадити ніякої політики. Тим то й українська політична робота пішла в рух пізніще, коли її випередили плоди просвітно-економічної орґанізації. Коли вже в кождій громаді була своя читальня і каса Райфайзена, де старшинували і гуртувалися грамотні і найсвідоміщі одиниці чи гуртки, тоді можна було оперти на них і політичну діяльність і орґанізацію. Ходило головно о те, щоби прибрати політичну управу громад і краю до свідомих українських рук. До цього треба було двох факторів. З одного боку треба було мати в кождій громаді своїх свідомих людий, котрі би були здібні до перебрання громадської управи, а з другого боку треба було змінити конституцію краю і громад так, щоби вможливити доступ заступників широких мас до управи. А конституція була, одним словом, дідичівська, така що віддала управу громад і краю в руки дідичів-чужинців і найбогатшої, звичайно, хрунівської верстви. Тут тяглася довголітня, завзята боротьба, головно з Румунами, доки нарешті щасливий збіг обставин віддав побіду в руки Українців на чолі з проф. д-ром Смаль-Стоцьким. З заведенням загального права голосовання до віденського парляменту, мусіла здемократизуватися і виборча ординація до краєвого сойму і до громад. Тоді маси земельні (голота), що досі не мали голосу при ніяких виборах, дістали голос при всіх виборах і так українські маси прийшли до рішаючого впливу в краєвій політиці. Очевидно, не треба забувати, що загально робиться, що демократизація виборчого права була би Українцям нічого не помогла, як би її була не випередила майже двайцятилітна мозольна, вперта, витривала просвітно-господарча праця проф. Смаль-Стоцького.

Вже кілька літ перед війною дійшло до того, що на чолі буковинської „Руси" стояли два найвизначніщі мужі не лиш в українській але взагалі в краєвій політиці: проф. Смаль-Стоцький і Микола Василько. Перший був віцемаршалком Буковини і правив в дійсности краєм а другий провадив політику на віденськім терені. Зза їх голови Українці грали першу ролю в краєвій політиці і приготовляли собі повну національну самостійність з повною українізацією всього публичного життя і всіх громадських і державних установ. Українське життя, українська інтеліґенція, навіть вже на високих становищах розрослися були до тої міри, що було вже понад сили одного Смальстоцького, керувати всім. Тим то зовсім природно, що він мусів, навіть в дуже важних і відвічальних справах, спускатися на приятелів. І саме ці „приятелі", переважно Василько і О. Попович, котрих Смаль-Стоцький підняв до гонорів, підставили йому „стільця" в р. 1913 і усунули його з політичної арени на превелику шкоду української справи.

Церква.

На всіх полях своєї діяльности др Смаль-Стоцький натрапляв на дві головні трудности: темнота власного народу і опір та ворожнеча Румунів. Ці послідні вважали Буковину румунським краєм і з бішеною лютю поборювали „унията" Смаль-Стоцького, що освідомляв „Українців" і ударемнював їхню цілковиту румунізацію. Та всеж найбільше запущеним полем буковинських Українців була їхня церква. І Смаль-Стоцькому як „уніятови" було найтрудніще — довгий час зовсім неможливо — добратися до неї, видобути з рук Румунів і передати православним Українцям. Тровлення на нього з боку Румунів та кацапів як на „уніята" ніколи не переставали. Однак православні Українці ніколи не далися збити з правдивої дороги тим ворожим юдженням на свого випробованого національного провідника. Ми Румунам відповідали, що їхній перший просвітитель на Буковині Арон Пумнул був також уніятом і зайшлим з Семигороду.

Треба признати, що проф. Смаль-Стоцький в дуже дражливому церковному питанні на Буковині виявив найвисший політичний такт і знов на честь національної свідомости буковинських Українців треба признати також, що вони розуміли свого національного провідника.

Всеж таки укріплення власти за Українцями в своїй споконвічній православній церкві йшло дуже пиняво й війна захопила цю справу неполагодженою. Аж під кінець війни була українська церковна теріторія виділена і зорґанізована в окрему українську православну дієцезію з єпископом номінатом о. Тарасом Тимінським на чолі. Однак митрополит-Румун Репта отягався з рукоположенням отця Тимінського на епископа доки Румуни не заняли Буковину і не звели в нівець всі національні здобутки Українців.

Голос самого Ювилята.

Дня 27-го жовтня ц. р. Історично-фільософічне Товариство в Празі святкувало урочисто ювилей свого почесного члена — професора Українського Університету в Празі, академика д-ра Степана Смаль-Стоцького. Після привітних промов виступив сам Ювилят з промовою, в якій сказав: „Таких мук, як сьогодня, я, здається, не знав ще у свойому життю. Велику честь зробили ви мені сегодня, але як ви згадали, що там, на Зеленій Буковині, і сліду не зосталося з тої праці, що я покладав колись, то мука моя стала нестерпима. Колиб це свято моє відбулося не на еміґрації, не на ласкавому хлібі, а на рідній землі, — то це булоб справжнє свято. Але ювилей тут, коли там, на Буковині, і каменя на камені не залишилося з того, що було, коли серце моє стало лише кладовищем колишніх ідей і мрій, коли я проскрибований на рідній землі і не маю де голову прихилити, — то ви самі розуміете, що такий ювилей не є ювилей. Але я вам щиро дякую, що ви згадали мою працю і постаралися тими згадками розвіяти темні думи мої. Так, не заперечую, я щиро, невсипуще працював. В праці знаходив я забуття, — старався забути те, що людину доводить до розпуки. І коли я тепер відтягнувся від громадської роботи, то лише на те, щоб сповнити свій обовязок що до української науки. Коли мені цього року зробили честь — обрали мене ректором Українського Університету, то я мусів одмовитися, — бо хочу докінчити те, чого не міг зробити раніще за цілочасною громадською роботою, і не міг я оддати цілий рік на адміністраційну працю, бо тих років залишилося мені не богато. Так, я працював і ще хочу і буду працювати. Я бачив у свойому життю велику недостачу у нас робітників, — і це убиває нашу національну справу. І колиб я мав яке бажання, то лише одно, щоб на всіх ділянках життя ми мали своїх працьовитих людий, своїх щирих робітників, щоб своєю працею вони здобули щось більш трівале, ніж те, що я здобув. Може колись і те воскресне, що тепер немов загинуло, може колись згадають не мене, а ту національну роботу, що пройняла усі ділянки життя на моїй рідній Зеленій Буковині".

Це страшні слова правди, від яких холоне серце кожного Буковинця на чужині.

Нюарк, Н. Дж., в грудні 1925.

Свящ. др Микола Копачук.

ДО ВСІХ ЧЛЕНІВ І ЖЕРТВОДАВЦІВ РІДНОЇ ШКОЛИ!

Рідна Школа в крайній потребі. Гостра господарська і фінансова кріза спричинила незвичайний упадок жертвенности на Рідну Школу. В останніх 4 місяцях, замісць сподіваних 10 до 13 тисяч, впливає до каси Головної Управи У. П. Т. ледви по 3 до 6 тисяч зол. місячно.

Супроти сього наше Т-во, яке не має ніякого майна ані ніяких сталих доходів і спирається тільки на жертвенности, — опинилося перед питанням, що йому робити: чи частинно ліквідувати свої школи, чи представивши теперішне скрутне положення — жадати від своїх Членів і цілого Громадянства негайної допомоги.

Не маючи найменшого права до ліквідації шкіл — Президія Головної Управи У. П. Т. приневолена звернутися до всіх Членів і Жертводавців, щоби вони негайно складали свої членські вкладки по 2 зол. на новий адміністраційний рік, що почався дня 1. вересня 1925 р., а опріч того на санацію крізи окремо складали одноразові датки і приєднували нових членів Товариства.

Звертаємо увагу, що за падолист ще не виплачені платні, а на грудень нема й сотика в касі. Крім того приходять і пильні платности довгів У. П. Т.

Надіємося, що зібрані в цей спосіб гроші дадуть змогу перебути найбільш критичний час до „коляди", до якої Головна Управа У. П. Т. поробила відповідні заходи і яка — як треба сподіватися — дасть У. П. Т-ву такі матеріяльні засоби, що зрівноважать її буджет.

Хайже не буде ніодного Члена У. П. Т., ніодної фізичної чи правної особи української народности, щоби в цей скрутний час не відкликнулася на цей горячий зазив.

Гроші пересилати негайно чеками У. П. Т. або переказами до каси Головної Управи У. П. Т. у Львові, Ринок 10.

У Львові, дня 20. падолиста 1925.

ГОЛОВНА УПРАВА УКР. ПЕДАҐОҐІЧНОГО Т-ВА:

Бр. Янів, голова, **Антін Гаврилко**, секретар.

ОБРАЗ З ПОЛЬЩІ

Польська ґазета „Штандар Хлопскі", орґан „польської незалежної хлопської партії", пише:

„Ми є державою наскрізь поліційною і урядничою. Держава живить 41,000 умундурованих поліцаїв, 24,000 ріжного рода добре платних шпіцлів, є незмірима хмара ріжних урядників, маса достойників, понад 300,000 нещасливих інвалідів, 300,000 війска, 300,000 безробітних, утримуваних зі скарбу держави. Маємо ще понад 30,000 вязнів, в чім 6,000 політичних, які засуджені на скоре конанне, бо ¾ з тих вязнів умирає".

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ДОПИСІ.

ЛИТЛ ФОЛЗ, Н. Й.

Примірна забава на хрестинах.

В день подяки 26-ого падолиста с. р. хрестив гром. Іван Андріїшин свого синка, та при тім зібралося знакомих якого гості, щоб забавитись. Не обійшлось, аби не перекинулись гості, дещо в балачці і про старий край, що зі сторони гостий навіть пожадане, щоби не забувати про батьківщину.

Розмовляючи то се то те о старім краю, о. І. Т. Крохмальний між іншими підніс, щоб чесні гості зложили свою лепту на сироти по полеглих героях за свободу батьківщини.

Чесні громадяни не відказались від сього, а щедро кождий зложив свою лепту як слідує:

По $2.00: Франьк (Теодор) Шеліга; по $1.00: Іван Андріїшин (батько дитини), Дмитро Кифор, Евстахій Швайковський, Іван Сесюк, Марія Мамут, Ігнатій Калинич (з Геркімер); по 50 ц.: о. Іван Т. Крохмальний, Роман М. Дмитрів, Осип Котович, Александер Годовський; по 25 ц.: Василь Паньків, Григорій Ткачук.

Разом зложено $10.50.

За сю жертву, спасибі чесним і примірним громадянам, від сиріток по полеглих героях за волю України.

Ось примір з отсих хрестин, що всі повинні при кождій нагоді в забавах збирати жертви на визволення рідної батьківщини. Обовязок народний не тільки для одних, а для всіх один! Обовязок се признака характеру людини. А щоб ми були характерні, так треба і обовязок свій негайно виповняти.

Р. М. Д.

ПОЕТИ І ПОЕЗІЇ.

Кождий поет, чи він більше талановитий, чи менше, має вроджений дар поетичний. Але жаден поет, навіть найбільше талановитий, не може розвинутись і удосконалюватись, коли не читає творів других поетів, а особливо — добрих поетів.

Навіть найбільші поети писали свої твори під впливом других великих поетів іноді навіть других національностий.

Правда, не кождий поет вміє сей вплив відповідно використати, але також правда, що без того впливу поет останеться на тому початковому стані, на якому вперве взявся писати свої поетичні проби.

Длятого ся стара але все дуже добра вказівка для поетів: Читайте твори других поетів, не раз, але 10 разів! — завсіди останеться золотою гадкою.

Українські поети повинні читати, як найбільше твори українських поетів.

В Америці є чимало українських поетів, а деякі з них вже доволі вибилися своїм талантом. Котрі виказались більшими успіхами, безперечно більше читали. Але всі українські поети, все, і всюди повинні тямити сей заповіт: **Читати як найбільше творів українських поетів.**

Книгарня Свободи має на складі такі збірники українських поетів.

Матвій Костишин.

ТАКА НАША ДОЛЯ.

Клич утомлений в кайданах
Мовчки притихає,
Коритися у неволи
Народ привикає.
Тратить віру і надію
Про свободу, волю
Оплакує слізоньками
Гіренькую недолю...
Україна пустошіє,
Злидні обдирають
Мову рідну, слово рідне
Кругом висміваують.
Нема правди, волі, долі
Панує Содома
Чи то москаль, чи підпанок
Рядить як у дома.
Там обдере Українця,
Тут на суд прискочить,
Де повернесь а все пальці
У крові умочить.
Точить кровцю без упину
Без серця катує,
Утомлені клич підноситься
Та світ їх не чує.
Мов оглухли поніміли
Закривають очи,
Що дієтся на Вкраїні
Світ знати не хоче...

Про вольности, як гетьмани
Колись панували,
Як з приказу Запорожці
Славу здобували.
Деж поділась свята правда?...
Де правдиві суди?...
Щоб на суді розкували
Заковані люди...
Нема судів справедливих
Неситий вдавився...
І сам Бог зі своїм судом
На лихих спустився.
А лихії віддали нас
Під чужую владу...
Тай в Локарні нас закутих
Лишили по заду.

Ой така то наша доля
Гіренький наш світе!...
Ніхто у нас не спитає
А чиї ви діти?..
Що за мати вас родила?
Якої ви крови?
За що то вас на поталу
Кинули ляхови?
Ніхто у нас не питає...
А свій хоч розкаже
Всі наруги перед очи
Всі кривди покаже
Насміються, пошуткують,
Випють на здоровля,
Щоб закутим як найскорше
Прийшло безголовля.

Схаменіть люті звірі!
Прийде на вас горе!..
Ба за кривду кров потече
Мов широке море.
Не поможуть вам кайдани
Щоб ви подвоїли,
Ані тюрми щоб усі ви
Як стій заповнили,
Бо час прийде коли вибе
Чорная година
Роркується, і воскресне
Вільна Україна.

Джемейка, 18/12, 1925.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

ГАРТФОРД, КОНН.

Річне засідание місцевого Обеднання.

Минув рік, від коли засновано в нас відділ Обеднання. Річний мітинг місцевого Обеднання виказав наглядно, яка велика користь для громади і старого краю з такої організації, яка гуртує наш нарід під знаком ідейного збратання до боротьби за державну независимість, яка піддержує любов і привязання до свого, яка шіпить єдність, а нищить всяку кириню та те, що розбиває наш нарід і не дає йому стати на ноги ні тут ні в краю.

Обєднана наша велика громада зібрала через своє Обєднання того року $253.45, з чого вислала на сироти і вдови в краю $100, на допомогу „Голодному Селу" $100, а на політичних вязнів $53.45.

На річнім мітингу ухвалено далі продовжати ту саму народну роботу та платити народний податок. По тім приступлено до вибору предсідателя, яким зістав гром. Микола Хорнат.

На зборах зібрано місячний податок за грудень в сумі $13.-50. Податок зложили по $2: о. М. Кузів, Е. Данилів, по $1: И. Дерих, С. Вакалюк, М. Григус, С. Богуцкий; по 50 ц.: П. Драпяк, В. Мовчук, И. Саган, З. Процик, П. Шаркевич, Лев Анапович; по 25 ц.: В. Салецький, И. Оленидр і И. Данилів по 50 ц., по 25 ц.: Вол. Мовчук, С. Шаркевич, В. Лукасевич, Д. Гринчук, М. Хорнат.

Кромі того зібрано на акції Земельного Банку Гіпотечного у Львові $95. Разом вислано до нашої централі в Філаделфії $108.50.

ДЖОЛІЄТ, ІЛЛ.

На мітингах відділів У. Н. Союза памятають на рідний край.

На річнім мітингу тов. ім. Т. Шевченка, від. 111 У. Н. Союза порушено між иншими справами також положення в рідним краю. Взято під увагу дуже важке становище Рідної Школи і ухвалено $10 на ту цїль з каси товариства, а рівнож попертя Рідної Школи в часі сьогорічної коляди.

Секретар товариства повів ще акцію за приєднуванням нових членів до товариства „Просвіта" у Львові, до якого вже вписалося декілька членів. Рівнож порушено справу закупна акцій Земельного Банку у Львові. Декількох громадян вже купило ті уділи, а є надія що покупають ще й другі.

Гроші вислано до краю через Обєднання.

Микола Віщун, предс.;
Осип Кочан, секр.;
Дмитро Добровецький, кас.

АНСОНІЯ, КОНН.

З родинного обіду на інвалідів.

Дня 25. падолиста, сєбто в день подяки, відбувся родинний обід в гром. О. Хомковича, на якім не забуто за рідну землю і зложено $7 для тих інвалідів, що ту землю так славно обороняли.

На руки Олександра Мерещака зложили по $1: Марія Хомкович, Гнат Хомкович, Котерина Бішко, Іван Радзіх, Анисовета Радзіх, Анна [illegible] і С. [illegible]

ГІРШ ЗВІРЯ!

(Страшна правдива подія).

В селі Зарічу на Лемківщині мешкав господар Яків Хваст. Як дійшов до 70 літ, то розділив свій маєток між трох синів, а собі оставив 20 моргів на прожиток. З такого поділу був незадоволений його син Іван і з цего приходило нераз між ним і татом до сварки.

Одного разу прийшов син Іван до хати свого батька і почав сварку а відтак і ударив батька. Батько почав тікати, а син вхопив сокиру і за ним. Дігнав на обійстю, ударив кілька раз нещасного батька обухом по голові і старий упав на землю заливаючись кровю. Та сього мало було скаженому виродкови. Він вхопив сокиру обіруч, рубнув з цілої сили тай відрубав батькови голову, відтак руки і ноги.

На обійстю була велика купа ріща. На це ріще витаскав виродний син свого порубаного тата і підпалив. Заки прийшла поліція, з тата остали лишень недогарки-кістки.

З великою бідою арештовано страшного злочинця, бо не давався і боронився сокирою. Його закували і відвели до кримінялу — а звідтам піде на шибеницю.

Одне тільки дивне, що це все сталося в білий день на очах сусідів. Добрі сусідоньки дивилися на „кумедію" а нікому з них не прийшло на думку не допустити до такого кровопролиття, до такого нечуваного гидкого злочину.

За це вони тяжко відповідатимуть перед судом. Бо є таке право і сама совість людська каже, що як хто знає або бачить, що комусь грозить небезпека життя і його не ратує, — то є співвинуватий.

ЧУЖА ЛАСКА.

Ой чому чому
Народе наш,
За добро твоє
Так мало дбаєш.

Не будуть дбати
Чужі за тебе,
Як сам не будеш
Дбати за себе.

Кождий за своє
Добро старайся;
На чужу ласку
Не опускайся.

Бо чужа ласка
Нас не загріє;
З чужої ласки
Ми не вижием.

Анна Хомяк.

ПОДЯКА.

(Із Скрентон, Па).

Отсим складаю сердечну подяку головним урядникам У. Н. Союза за запомогу з фонду убогих в сумі 50 долярів, котрі мені стали у великій пригоді. При сій нагоді кличу всіх Українців, котрі ще не є членами У. Н. Союза, щоби всі громадно вступили до У. Н. Союза, де в тяжкій біді на випадок якогось каліцтва чи хороби У. Н. Союз є справедливим опікуном і всіх своїх членів однаково спомагає. Таксамо дякую урядникам тов. Вільна Україна, від. 176 У. Н. Союза, котрі постарались, що я одержала запомогу.

Параска Олійник,
членкиня 176 від. У. Н. Союза.

ОПОВІЩЕННЄ.

РІЧНІ ЗБОРИ УКРАЇНСЬКОГО ДЕМОКРАТИЧНОГО КЛЮБУ В НЮ ЙОРКУ ВІДБУДУТЬСЯ В СЕРЕДУ, ДНЯ 30-го ГРУДНЯ С. Р. О 8-мій ГОДИНІ ВЕЧЕРОМ ТОЧНО, ПІД Ч. 59 ST. MARKS, PL., NEW YORK CITY.

ВИДІЛ. 302

Ярослав Вільшенко.

НІ, НЕ РАДІЙТЕ, ВОРОГИ!

[illegible]

Далеко десь за синім морем
Сміялось сонце на весні —
А ми боролися із горем,
Про сонце мріли тільки в сні!
Далеко десь! Там ми відчули
У наших серцях радість, сміх —
І стріл наклали повні тули:
Прогнати горе з рідних стріх.
Проженемо! В нас сильна віра:
Загляне сонце до вікон,
Хоч впаде нeодна офіра
І не один зірветься стон.
Та соняшне вкінці проміння
Прожене пітьму і сніги —
Весна дасть квіти із насіння,
Ні, не радійте, вороги!

Рогатин, 21. V., 1924.

ЧИМ ДІТИ ХОТІЛИ БИ БУТИ?

Віденська газета „Ді Мутер" почала містити відповіді дітий на питання: „Чим хотів би я бути?" Починає цей цикль відповідями дітей одного сільського села. Один хлопець хотів би бути залізничим машиністом, бо „машиніст має високу платню, може їхати куди захоче, має вільний білет. Сидить у теплі, не мерзне. Все їздить... Машиніст також може бути начальником. Має свою канцелярію й своїх слуг. Не потребує працювати". Інший хотів би бути таким машиністом, що їздить авта, которові колеса й літаки... бо заробляти богато грошей і бути багатим". Ще інший відповідає: „Хотів би бути шиносаром, щоби зробити мені біцикель. „Колиб вечером скінчи роботу, зараз сідав би на біцикель [illegible] один хотів би вчитися на коваля, а потім на залізницю. "Колись відвідаю неньку, але батька не хочу бачити, бо він не хоче посилати мене до школи і все сварить на мене". Іншого школяра батько є ковалем, але йому „не подобається це звання, бо коваль усе брудний і не має роботи"— він радше вчився би чужих мов і буде торговельним агентом. Тому йому подобається тому, бо „агент не має богато праці а заробляє богато грошей. Як я потім верну з чужих країв, усі люде у нас дивуватимуть мені, а я буду великий чоловік". Один бажав би бути астрономом, бо „славних астрономів прославляють навіть по смерти", але передусім рад би він „дальше вчитися". Одна дівчина хотіла би бути модисткою й відчинити гарну крамницю — інша вступила би до — монастиря.

Василь Пачовський.

КВІТИ СИПЛЮТЬСЯ З ВИШЕНЬ.

Ой щебечуть солов'ї,
Розвиваються лелії,
Квіти сиплються з вишень,
Пара голубів туркоче,
Наче слухати не хоче
Соловейкових пісень.
Ой туркоче, буркотає,
Одно одно обіймає,
Обсипає з гилля цвіт,
І цілуються з собою,
Сад жемчужиться росою,
Усміхається весь світ.
Сад жемчужиться росою,
Як ходжу я із тобою,
Як ходжу я від і день;
Нам щебечуть солов'ї,
Розвиваються лелії,
Квіти сиплються з вишень.

ШТУЧНА НАФТА.

(Як повстає нафта.)

Питання, як повстає нафта, потребує ще основних доказів. Можна так само спитатися: як повстає кварц, руда, плятина або вода. Чомуж нафта займає спеціяльне місце між мінералами — бо нафта є таксамо мінералом як і вода. Нафта має причину цьому, бо походить з — життя.

Вже давно догадувалися, що нафта то продукт згнилих органічних матерій. Нові досліди принесли докази для такого здогаду і тимсамим піддали думку для фабрикування штучної нафти. Щоправда нинішня метода не має ще більшої практичної вартости. Давнійша теорія каже, що нафта повстає через дестиляційний процес із гниючих ростинних і звіринних останків. Вказували на те, що в копальнях нафти подибували нераз останки звірят. Виказали теж, що при тисненні і дестиляції звичайних білків і товщів, що походять із звірят або ростин, можна витворити плин дуже подібний до нафти. При природному витворюванні нафти моглоби тиснення і дестиляція також відогравати важну ролю. Мусять тут ділати також бактерії, температура й інші чинники.

Що нафта може походити з ростин можна іще дати такий доказ: при помочі дестиляції й витягання з камінного вугля одержується земний олій, що дуже мало ріжниться від природного.

Недавно вчені заобсервували ще один доказ, що нафта може походити з ростин. І цей доказ може дасть майбутному поколінню засіб, як помогти людству, колиб не стало вже нафти. В одному магдебурському сосновому лісі заобсервували слідуюче: між порохнявими корінями 60 до 70 літніх пнів найшли вглибині прибл[изно] [illegible] хожий на парафіну з органічними слідами. З піску тої землі можна було добувати смолу. З дуже довгого ділання води, вугляних складників і смоли повстала би помалу нафта. Отже в Магдебурзі можна було обсервувати загадочне повставання нафти.

Є теж докази, що нафта повстає із трупів звірів. Так прим. в Борнео найшли ясне, похоже на нафту озеро, якраз там, де в піску лежало багато неживих звірят. Новітні досліди дійшли до такого висліду: органічні останки ростин і звірят розкладають бактерії.

Грибки розкладають товщ на гліцерину і товщеві кваси. В багато нафтових жерелах є солона вода, подібна до морської. Здавалося би, що і морська вода має вплив на повстання нафти. Ріжні температури і тиснення на протязі тисячеліть витворили нинішню нафту. На загал початок нафти такий самий як і камінного вугля.

Колиб колись ствердили поодинокі фази повставання нафти, може використалиби їх. Нині фабрикація штучної нафти ще майже нізка. Але хто зна, що покаже будучина?

Ой гадав я, милий брате,
Що то сонце сходить,
А то моя миленькая
По подвірю ходить.

Ой видиться, що сердиться
Миленька на мене,
А як гляне, серце вяне
І в неї і в мене.

Половина саду родить,
Половина всхнеться,
Половина побереться,
Решта розійдеться.

Ой не тому я співаю,
Що я гаразд маю,
Я [illegible]

ДЕ ЄСТЬ ВІРА.

В кого воля до роботи
В кого жаром серце бє,
Той за волю, за свободу
Хотьби в огонь та піде.

Щоби нашій Україні
Тую волю здобути,
Недовіре одні в других
Ми мусимо забути.

Де єсть віра, там єсть згода
А де згода, там любов;
Там засвітить щасте, доля,
І свобода встане [illegible]

В. Будзиновський.

ПАРЦЕЛЯЦІЯ.

Світова війна кінчилася. Австро-угорська монархія доживала свого віку. В Перемишли, в ґарнізоновім шпитали лежав між иншими жертвами війни, австрійський оберляйтнант, Українець Осип Галчук. В цивільнім стані він був укінченим правником. Завдяки военним гараздам в мокрих і зимних ямах, його легені стали ігровищем туберкулів. Що він военної служби на фронті робити не може, команда позволила вченому військовому лікареви ствердити аж тоді, коли крізь ті легені пролетіла італійська кулька і недужого знайшли в крови, без духа. Щасте, що ворог цілу днину пражив огнем, отже ніхто не важився вихилити з окопів голови, щоби простріленого присипати землею і тим — добити його. Аж під вечір пальба затихла. Війсковий лікар зробив квасну міну, бо йому сказали, що прострілений розплющив очи і дихає. Не було иншої ради, як недужому і раненому дати відпустку до шпиталю, щоби, як знов здужає станути на ногах, назад взяти його на фронт.

Довго він лежав в тім шпитали. Пострілова рана загоїлася, але туберкули далі робили своє. Горячка не покидала його, покашлював. Він знав, що з ним зле. Але знав також, що деколи й туберкули дістають від всемогучої природи, сказатиб, відпустку, та на якийсь час припинюють свою деструктивну роботу. Така відпустка приходить звичайно в теплім, сухім, соняшнім часі.

— Коби пережити зиму і дожити тої весни! — Галчук промовив зітхаючи до свого сусіда, хлопської дитини, що також відлежував якусь пострілову рану. — Але я весни мабуть вже не дожию. Зима що лиш іде, а вона довга, предовга.

— Пане ляйтнант, не журіться, з вами так зле ще не є! — потішав його сусід. — Мій брат був цілком таксамо недужий.

— І вийшов? — Галчук спитав.

— Та де вийшов! Торік поховали його.

Так потішений оберляйтнант до решти втратив надію діждатися весни. Але та весна таки прийшла і то в які дві неділи по сій розмові. Хоч то був кінець вересня, прийшла весна. Не та, що стоїть в календари, але та, про котру мрів кождий Українець. Зі Львова прийшла урядова вість, що там Австрію вже поховали. Прийшла вість, що столицю австрійської Галичини обсадило українське війско, та проголосило утворення української держави.

Галчук вискочив з ліжка.

— Ви чого? Куди? — спитав його лікар, котрий саме в сій хвили увійшов у салю.

— До служби! — Галчук відповів. У нас мужви богато, офіцири в більшости чужинці. Хто зна, чи нам за свою державу ще не треба буде битися!

— До служби і битися підуть здорові. Ви лягайте, бо ще на ногах встояти не годні.

— Ноги розходяться. Чую досить сили.

— То так здається в першій хвили зворушення. А зробите пару кроків, то обезсилені впадете на землю.

— Яке вам діло до того, впаду, чи ні? Як я хочу...

Галчук не договорив. Вхопився за очи, бо, хоч був білий день, для него зробилася ніч. Сів на ліжку і аж тоді провидів.

— Чи довго ще я буду тут гнити прикований до ліжка, коли мої товариші робитимуть службу, може й на фронт підуть? — спитав лікаря.

Лікар був тої думки, що Галчук зі шпиталя вже не вийде, бо його винесуть... на кладовище. Гадав, що се станеся найдалі за місяць, отже відповів:

— Мусите полежати ще який місяць. Потім будете ...

— А ти чого встав? — лікар спитав Галчукового сусіда, того постріленого, котрий також вискочив з ліжка. — Чи й ти хочеш зголоситися до служби, відійти на фронт? Бо телеґрафують, що велика сила Ляхів напирає на Львів, а українського війска мало.

— Війна як має бути, то буде й без мене одного, — пострілений відповів. — Але як тепер мене дома не буде, то мені пропаде пару морґів ґрунту.

— То твій ґрунт не заінтабульований? — лікар спитав.

— Та що з того, що він заінтабульований, коли його тілько, що кіт наплакав. Мені треба би ще пару морґів з панської ниви. Вона саме о межу з моєю. Сицилісти все казали, що як буде Україна, то панські ґрунта розберуть хлопи; розпарцелює сама держава і роздасть. Як би я тепер лежав тут або пішов до українського війска, то двірський лан розпарцелюють без мене. Як я пізнійше верну відси, або з війни, то дістану дірку з обарінка.

— Не думайте, що панську землю зараз будуть ділити, — замітив Галчук. — Насамперед мусить бути закріплена українська держава. Як настане спокій і лад, то держава утворить земельну комісію, котра буде ґрунта ділити.

— Хто буде ждати на якісь комісії, то не діждеся нічого. Хлопи самі поділять. Хто що вхопить і буде пильнувати є колом, чи й з крісом в руці, то се й буде його. Для тих дурних, що будуть служити у війску, не лишиться нічого. Я такий дурний не є. Мушу бути дома, мушу бути при парцеляції. Провалю колом голову такому, що схотів би брати ту парцелю, що межує з моєю нивкою!

— Алеж чоловіче! — крикнув лікар. — Ти до дому не доїдеш. Ти що лиш по операції. Рана ще не зрослася. Розрухаєш її, то блюзне кров. Зажди ще з тиждень.

— Щоби за той час мої сусіди розікрали землю? Нема дурних! Прикажіть, пане доктор, видати міг одяг. Як ні, то піду так як стою. Морозу ще нема, до мого села тільки дві милі відси.

— І одягу не дістанеш і відси не випустять тебе. Як би я тебе пустив, то мене скарали би. Відобралиби докторську грамоту.

— То я йду так! — оперований воркнув і пустився до дверий.

— Задержати його! — лікар крикнув, коли впертюх вже був під дверми.

Вартові заступили йому дорогу. Він з усеї сили пхнув одного, так що той впав на плечі і лежав неподвижно. Гепнув собою об землю так, що йому духа заперло. Три вартові вхопили раненого і на силу вели назад до його ліжка.

— Пустіть мене! — ревів. — Там парцелюють! Люди розкрадуть землю... мені не лишать нічого. Пустіть!

Скажена лють і розпука додали йому сили. Як замахнув собою, то два вартові відлетіли від него. Третого копнув у черево, так що і той пустив його. Заки инші схаменулися, він скочив на ліжко, що стояло під відчиненим вікном. З ліжка на вікно, з вікна на подвіре.

— Щасте, що то лиш партер, — лікар замітив. — Правда, високий, всеж таки тільки партер. Як би так з поверха, то розбивсь би.

Один вартовий вийшов. Заки зайшов на місце, минула добра хвиля, бо треба було обійти ціле крило шпиталя. Нарешті лікар почув з подвіря крик:

— Пане реґіменцгарц, пане реґіменцгарц! А ходіть но сюди. Боржій! З него злетів бандаж, кров бухає як з ринви.

Лікар скочив до шафки з бандажами. Вхопив пару сувертків, свою торбу з інструментами і вибіг. Коли прибіг на місце і нахилившися над лежачим в крови взяв за пульс, тільки ... рукою і сказав:

Парцеляторови дали парцелю: два метри довгу, метер широку, два метри глубоку, пів метра високу. Засипавши, дали парцелі нумер, прибитий на хресті.

ТРИ ВОЛИ ТА ЛЕВ.

(Байка Езопа).

Все разом на пашу
Ішли три воли,
Раз лев їх побачив,
Думає: „Всі три
Тучені, для мене
Мясива досить
На пир мій було би,
Та як їх убить?
Всі три разом сила,
Не здужаю їх —
Хіба розсварю їх,
Убю так усіх?"
Й доводить до сварів,
Розярює злість,
Розводить з окрома
До ріжних їх місць.
Вбиває, справляє
Із них собі пир —
А все наробила;
Незгода, розмир.

Я. В.

МІТИНҐИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

КЛІВЛЕНД, О. Тов. Запорожська Січ, від. 251, повідомляє, що річний мітинґ відбудесь о 1-ій год. попол. в пятницю, 1-го січня 1926, в школі парохіяльній. Вест 7-ма ул. Буде справозданнє з цілого року, а також будесь принимати нових членів без оплати вступного до У. Н. С. і до Тов. — Юрій Бліщ, предс.; Николай Страп, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Тов. Сокіл, від. 336, повідомляє всіх своїх членів, що річні збори відбудуться в пятницю, 1-го січня 1926, о год. 1-ій пополудни, на гали Укр. Нар. Дому. Проситься всіх членів явитись на зборах; буде справозданнє уряду і вибір уряду на 1826 рік. Будесь принимати нових членів до Тов. без вступного. — Григорій Степанек, секр. рек.

ШІКАҐО, ІЛЛ. Бр. св. Димитрія, від. 301, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітинґ відбудеся 1. січня 1926 о годині 11-ій перед полуднем, на гали 1944 W. Erie St. Кождий член має бути присутний на мітинґу;; неявившийся член на мітинґу заплатить кару 1.00 дол.; а урядник 2.00 дол. Старий уряд здасть справозданнє зі свого діловодства; буде вибір нового уряду на рік 1926. Нових членів будемо принимати без вступного до Братства і У. Н. Союза. — П. Коваль, предс.

КЛІВЛЕНД, О. Бр. Вас. Великого, від. 364, отсим подає до відома, що місячні збори будуть відбуватися, що друга неділя по першім, в означенім місци, де обовязком кождого члена бути на зборах. Рівнож повідомляється, що вибрано новий уряд як слідує: Іван Сенюта, предс.; Ів. Гаврик, заст.; Іван Сподар, секр.; Ник. Ярига, заст. секр.; Дм. Рибачок, кас.; Іван Сало, заст.; Мих. Бурко, Дмитро Пастернак, контрольна комісія; Мих. Білецький і Ол. Гаврилюк, надз. хорих; Іван Бец і Дмитро Рибачок, прапорщики; Григ. Носаль, дверник.—Іван Сподар, секр., 9520 Sophia Ave., Cleveland, O.

МІЛВОКІ, ВІС. Тов. ім. Б. Хмельницького, від. 47, повідомляє всіх членів, що мітинґи будуть відбуватися в першу суботу по десятім кождого місяця. Повідомляється, що вибрано сей уряд на рік 1926: Василь Задорожний, предс.; Никола Кудринський, секр.; Мих. Адамчук, кас.; Григорій Томащук, заст. предс.; Михаїл Стадник, з. секр.; Павло Маґировський, з. кас.; Павло Михайлишин і Ілько Дзидзан, контрольори; Дмитро Чабак і Іван Вилиток, надзирателі хорих. Кождий позамісцевий член має слати свою належитість до секретаря Николи Кудринського. — Вас. Задорожний, пр.; Никола Кудринський, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Бр. св. Володимира, від. 130, повідомляє всіх своїх членів місцевих іпозамісцевих, що річні збори відбудуться в суботу, дня 2-го січня, 1926, точно о год. 8-ій вечером, в Укр. Нар. Домі, 217 Іст 6-та ул. Ню Йорк. Обовязком кождого члена прибути з добрими думками на річні збори, бо суть важні справи до полагодження. Кождий член повинен інтересуватися господаркою бувшого уряду і почути його справозданнє за минувший рік. Буде вибір нового уряду на рік 1926. Неявившіся члени заплатять кару після статута Братства. — Іван Солтис, предс.; Ник. Марків, секр. рек.

КЛІВЛЕНД, О. Бр. св. Ап. Петра і Павла, від. 102, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітинґ відбудеться 1-го січня 1926 р., в гали церковній, точно о годині 2-ій пополудни. Проситься кождого члена явитися на означений час. Буде справозданнє касове з цілого року, вибір нового уряду на рік 1926 і инші важні справи до полагодження. Повідомляється кождого члена, що на мітинґу 13-го грудня 1925 р. запала остра ухвала і тепер кождий член повинен застосуватися, щоби сповнив свій обовязок. Неявившийся на річнім мітинґу член підлягає карі 1.00 дол., а урядник 2.00 дол. Звільнені будуть тільки ті, котрі докажуться з важними справами. — Йосиф Сенчина, предс.; Мафтей Притуляр, кас.; Николай Бусько, секр.

САВТ ПЛЕЙНФІЛД, Н. ДЖ. Тов. Просвіта, від. 312, повідомляє, що місячний мітинґ відбудеться в 3-ій годині пополудни в пятницю, 1-го січня 1926, в домі тов. Ізидора Полегонького. Проситься всіх членів прибути і нових членів зі собою припровадити. Нагода, яка доси ще не бувала. Будесь принимати без вступного до У. Н. С. на ріжні системи обезпечення, які хто собі вподобає. Тож проситься всіх прибути і вступити в ряди нашого ... Батька: У. Н. Союза. — ...

ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ. Тов. Зап. Січ, від. 234, повідомляє своїх членів місцевих і позамісцевих, що річний мітинг відбудеться в пятницю, 1-го січня 1926, точно о год. 1.30 пополудни, в гали Укр. Нар. Дому, 214 Fulton St. Після статута У. Н. С., і ухвал тов. кождий член обовязаний явитися на сей мітинг, позаяк є важні справи до полагодження. Буде річний звіт урядників і контрольної комісії та вибір нового уряду на рік 1926. Неявившийся член заплатить 1.00 кари, а урядник 2.00. — Уряд.

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ. Тов. Український Клюб Поступовий, від. 70, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітинг відбудеться в четвер, дня 31. грудня с. р. о год. 7-ій вечером в гали Народного Дому під ч. 72 Моріс стр. Кождий член повинен прибути на сей мітинг на означений час, бо є дуже важні справи до полагодження від Головного уряду У. Н. Союза, як також вибір нового уряду на 1926 рік. На мітинґу кождий член отримає календар від У. Н. Союза на 1926 рік. — Антін Онисик, секр.

БІНҐЕМТОН, Н. Й. Тов. Запорожська Січ, від. 21, повідомляє, що річний мітинґ відбудесь о 3-ій годині попол., в неділю, дня 3. січня 1926 в гали Укр. Нар. Дому, 43 Downs Ave. Контроля буде здавати рахунок за минувший рік і буде вибір нового уряду на рік 1926. Неявившийся член заплатить кари 1.00, а урядник 2.00. — Іван Мартинів, предс.; Михайло Ґулячок, секр.

СМОВК РОН, ПА. Бр. св. Георгія, від. 135, подає всім своїм позамісцевим членам, що адреса ново-вибраного секретаря є: Andrew Mowczan, P. O. Box 72, Smoke Run, Pa. Проситься всіх членів згаданого відділу зі своїми справами удаватися на повисшу адресу. — Андрій Мовчан, секр.

ЛОРЕЙН, О. Бр. св. Андрея, від. 128, повідомляє, що річний мітинг нашого братства відбувся дня 13. грудня, на котрім вибрано слідуючий уряд на рік 1926: Онуфрей Зазуля, предс.; Мих. Пошивак, кас.; Волод. Каршень, секр.; Ник. Наконечний до прапора. Братські мітинги будуть відбуватись в другу неділю по першім. — Онуфер Зазуля, предс.; Мих. Пошивак, кас.; Володимир Каршень, секр.

ЛАНКЕСТЕР, Н. Й. Бр. св. Василія Вел., від. 87, повідомляє, що вибрано слідуючий новий уряд на рік 1926: Лука Курило, предс.; Тимко Максимчук, заст. предс.; Іван Окаль, кас.; ксимик, секр.; Николай Трояновський, Мих. Студений, заст. кас.; Василь Маз. секр.; Константин Купер, Андрій Тарасик і Мих. Максимик, контрольна комісія; Семен Хорт, опікун хорих; Мих. Мідяк і Мих. Смільницький, хоружі. Братство буде відбувати свої мітинги в другу неділю в місяци, о год. 1-ій попол., в парохіяльній гали на Ellicott Road. — Василь Максимик, секр., 302 Central Ave., Lancaster, N. Y.

НЕ ВИГЛЯДАЄ НА ПРАВДУ, А ПРАВДА.

Приходить недавно один український сейлсмен до нашої книгарні, і між иншим, таке оповідає:

Ходючи з ріжними товарами по хатах наших людий, постановив я питатися в кождій хаті, чи є в них деякі українські книжки, а головно Кобзар Тараса Шевченка.

Не хотілось мені, каже, вірити, що — як то часом говорять — наші люди не люблять читати книжок, що, мовляв, залініві до просвіти. Не думав вправді я знайти в них сотні книг, як от в хатах Американців, та все сподівався подибати бодай книги тих українських писателів, про яких кождий чув і знає, а саме Шевченка та Франка.

На жаль, здибав я дуже мало книг в наших людий. Трафлялось і таке, що коли я спитав за книжки, господиня дому побігла до шуфляди і показує мені книжечки з ґросерні і бучерні. Крім ґазети, і то не всюди, в хаті нема жадної книжки, хотяй все хтось з хатних вміє читати.

Правда, є люди, що мають дуже гарний вибір українських книг, між котрими майже все побачите Кобзаря, та, на жаль, велика більшість Українців не має навіть сеї нашої книги, тої одинокої пророчої скарбниці, Кобзаря, котрим кождий навіть найбіднійший повинен гордитись.

Аж сумно на души стає чоловікови, кінчив наш бесідник, як побачиш, що тут, в країні волі і сякого-такого добробуту, де, майже найбіднійшого, може стати на купно української книжки, в хаті навіть Кобзаря немає.

Сумна се правда, та Ви, шановні Громадяни, можете її скоро й неправдою зробити якщо послухаєте слів великого пророка Тараса Шевченка, котрий говорив: „Думайте, читайте..." і замовите собі у нас ще перед Різдвяними святами Кобзаря. Ціна тільки $2.50.

Адресуйте замовлення так: